

- Documentairefilm over Zeeuwse kunstenaressen

Marianne is spastisch, slim, doof en nog kunstzinnig ook

Documentaire *Paradijs Glaswater* van Middelburgse Fifi Visser wordt vertoond op televisie en CineCity.

door Jan van Damme

Ze is spastisch. Ze is doof. En ze kan niet praten. Marianne Schipaanboord, 50 jaar, in 's-Gravenpolder.

Spastisch, doof, stom. Waar denkt u aan? Fout! Marianne is een slimme vrouw. Vrolijk, levenslustig, kunstzinnig. Het bewijs kunt u komende weken zien in de documentairefilm *Paradijs Glaswater* van de Middelburgse filmmaakster Fifi Visser (1969).

De openingsscène. Het is ochtend, we horen badkamergeluiden. Opeens verschijnt Marianne achter haar rollator in de deuropening. Als kijker heb je de neiging een stapje achteruit te doen: het volgende moment stuift Marianne snuivend op je af.

Fifi Visser kreeg landelijke bekendheid met haar documentaire *Twee Levens* (2011), over de zoektocht van haar ouders naar hun in Chili verdwenen zoon Maarten. In 2014 maakte ze een filmportret van Lilian Janse in Vlissingen, het eerste vrouwelijke SGP-raadslid van Nederland. Nu dus *Paradijs*

Glaswater, over het leven van de gehandicapte kunstenaressen Marianne Schipaanboord.

Marianne stamt uit een reformatorisch gezin. Haar vader hertrouwde nadat zijn vrouw was overleden. In het huwelijk met zijn tweede vrouw kreeg hij twee kinderen: eerst Paul, toen Marianne. De ouders zijn inmiddels overleden, Paul is Mariannes voogd.

In de documentaire zien we tekeningen van Marianne. Soms worden die in een animatie tot leven gebracht. Bij de tekening van haar geboorte schrijft ze: 'te vroeg geboren, niet rijp'.

Fifi zag Marianne voor het eerst in de Kaai, het atelier voor gehandicapten in Goes: „Ze zat daar heel geïsoleerd, helemaal in haar eigen wereld. Ik zag hoe ze tekende, via haar tekeningen communiceerde. Wat een bijzondere vrouw, dacht ik. Eind 2011 begon ik aan de film te schrijven. Een jaar later kwam de subsidie van het Mediafonds door. Daarna heeft het toch nog ruim drie jaar geduurd. Midden in de crisis viel het niet mee om voldoende geld bij elkaar te krijgen. Ik heb ook heel veel tijd in de montage gestoken. Het is geen verhaal met een duidelijk begin en eind. Dat maakt de montage moeilijker.” We zien Marianne bij de foto-

graaf. Er moet een pasfoto worden gemaakt. Precies op die momenten dat de fotograaf afdrukt, draait Marianne haar hoofd naar beneden of opzij. Fifi: „Dat is een hilarische scène. Ik hoop dat het ook zo bij het publiek overkomt. Het is geen zware film, integendeel. Marianne is niet zielig, ze is een sterke, geestelijk rijke en humoristische vrouw. Het zou mooi zijn als je na het zien van de film voor altijd anders tegen gehandicapten aan gaat kijken. Ik wil erachter komen wat ze denkt. Ze heeft een wonderlijke geest. Ze heeft twee fascinaties. Douches, het water noemt ze glaswater. En het paradijs, met Adam en Eva...”

- Een tekening van het paradijs met Adam en Eva gemaakt door Marianne Schipaanboord.

We zien Marianne thuis, tijdens haar dagbesteding, in de kerk. En op reis. Ze wil ontzettend graag vliegen. Geen voice-over, geen uitleg via interviews. Fifi: „Het is geen film óver Marianne. Als kijker moet je zelf gaan denken, je eigen verhaal maken, je kijkt door haar ogen. We hebben Marianne een stukje van de film laten zien. Ze kwam niet meer bij van het lachen. Als dat maar goed gaat tijdens de première in Vlissingen. Ze kan zichzelf namelijk niet horen lachen.”

PARADIJS GLASWATER

- De documentaire Paradijs Glaswater van Fifi Visser wordt vertoond

(duur circa 60 minuten) op:
 - woensdag 10 maart om 20.00 uur in CineCity Vlissingen (première, er zijn nog kaartjes beschikbaar)

- zaterdag 12 maart om 20.30 en 22.00 uur op Omroep Zeeland TV
 - dinsdag 15 maart om 22.55 uur op NPO 2

- In de Kunsthal in Rotterdam wordt morgen de expositie The Museum of Everything met werk van 'outsider artists' geopend. Daar is een ruime selectie van de tekeningen van Marianne Schipaanboord te zien (tot 23 mei).

- Marianne in haar rolstoel, ze wordt geduwd door een vrijwilligster. still uit de film